

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na mestnem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na mestnem trgu h. št. 9, v II. nadstropju.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " — "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan izveniši nedelje in praznike ob 1/26 popoldne.

Sodnijska obravnava v Nyiregyhaza.

Sodnijska obravnava zaradi Tisza-Eszlarskega umora, za katero se je zanimal celi svet, bila je včeraj dovršena in v petek bodo razglasili razsodbo. Ni dvoma, da bodo zatoženci oproščeni, ker smo že med obravnavo videli silno čudno prikazen, da je državni pravdnik iz tožnika postal najgorečnejši zagovornik zatoženih judov in je po dovršeni obravnavi sodnikom priporočal, naj zatožence oprosté.

Judom je vsled tega že med obravnavo rastele grebene, zlasti pa je to zagovornikom tako dobro došlo, da so bili same radosti zaradi tako nepričakovanega uspeha kar pijani in so v svojih govorih predrzno mahali okoli sebe in žalili nejudovski svet. Dr. Heumann dolžil je komitatne vradnike, da so krive priče najemali. Vradniki pa k temu predrznemu natolcevanju nečejo molčati ter so sodniji naznanili, da dr. Heumanna tožijo zaradi obrekovanja.

Še predrznejše je govoril dr. Eötvös. Rekel je med drugim: Vi samo jude vprašujete: Kje je Estera, pokažite jo! Zakaj se pa do mogočnejših ne obrnete? Zakaj knezoškofa — primasa ogerskega, ali pa velikega župana ne vprašate: Kje je Estera? Ti imajo več pripomočkov, da bi vam odgovorili na to vprašanje, kakor pa ubogi zatoženci! . . . Sodnija in policija sami ste imeli moč zvedeti, kaj se je z Estero zgodilo, ko bi temu ne bila na potu nezmožnost preiskovalnega sodnika in zanikrnost (miserabilität) policijskih članov. O državnem pravdniku Egressy-Nagy je rekel, da svoje službe ni vreden, za kar ga je predsednik posvaril, in naposled je napadel še zdravniške strokovnjake in judovske nasprotnike, ter priporočal, naj se pisma te sodnijske obravnave, ki je toliko strašnega spravila na dan, zapró v sodnijski arhiv in naj ostanejo zaprta na veke!

Judovski listi se že zdaj veseló vgodnega izida te pravde, ker čutijo, da bi se bila silna nevihta vzdignila zoper nje, ako bi se bilo pri sodniji dokazalo, da judje rabijo krščansko kri za svoje verske obrede. Vprašanje je pa, ali oproščanje zatožencev za judovstvo ne bo še slabše? Protijudovski ogerski listi že sedaj pisarijo, da bodo morali judje jako drago odkupiti veselje zaradi vgodnega izida tisza-eszlarske pravde; in gospodske se menda tudi bojé kakih nemirov in homatij, ker so poskrbele, da bodo vojaki spremili oproščene jude na kolodvor, in ker so poslednjim ob enem zaukazale, da ne smejo več živeti v Tisza-Eszlaru, ker bi si ne bili več svesti svojega življenja.

Nihče ne more odobravati silnih napadov na jude; a kdor jih natančneje pozná, prav lahko sprevidi, da so sami krivi razdraženosti in srda, ki ga v nekterih krajih krščanski prebivalci zoper nje imajo in ga skušajo kazati tudi dejansko. Njih predrznost presega vse

meje, in kadar se jim dobro godi, hočejo vse spraviti pod noge.

Nedavno je njih list „Neuzeit“ celo trdil, da so judje na veliko višji stopinji omike in izobraženosti, in da je njih naloga tudi krščanske narode povzdigniti k tisti omiki, ki jo judje že zdavno imajo. Slavnoznani iz Pruskega po zlobnih majnikovih postavah prognani dr. Rohling, sedaj vseučilišni profesor na bogoslovskem oddelku v Pragi, pa je kot izvrstni znanec hebrejskega jezika pregledal in pretuhtal mnogo judovskih obrednih knjig in njih satansko-hudobnega ustnega izročila ter razkriva svetu njih zlobne in pogubljive nauke in načela. Zato so začeli hudo vekati in svoj strup nanj spuščati. Kakor smo unidan poročali, mu celó žugajo s silo, in prej omenjena „Neuzeit“ kar naravnost od vlade terja, da ga more odstaviti od profesure, češ, da skruni vede in nečast dela naši domovini. Bojé se ga bolj kakor kterega koli družega učenjaka, ker svetu dekazuje in pojasnuje njih zločinstva in grozovite obredne umore prav iz korenine, iz njih lastnih knjig.

Napadli so ga rabini, kakor bi bil zadel sršenovo gnezdo. Pa on jim odgovora ni ostal dolžan. Spisal je hitro jednat spis: „Meine Antworten an die Rabbiner“, kjer vse svoje prejšnje izjave temeljito dokaže.

Ta njegov spis pa je prišel v nevarnost, da bi utegnil biti zasežen od sodnije v Pragi. Profesor Rohling pa se je zoper to krepko potegoval, ker vse, kar je pisal, je gola resnica. Začel je v pričo sodnije navajati svoje dokaze ter pojasnovati reči, ktere so za svet gotovo zanimive.

On pravi, da je pripravljen s prisego potrditi, da so judje v l. 1868 in 1880 dali tiskati dvoje knjig, v kterih učé, da je klanje nejudovskih devic najsvetejše in Bogu najprijetniše djanje. Delo znanega rabina Vital-a so še l. 1868 v Jeruzalemu, v tiskarni Baek-ovi z novega natisnili v foliantih. V tem delu razpravljajo na strani 156, da je od judov s silo prelita kri nejudovskih devic nebesom silno draga in ljuba, ja celó za notranje življenje božjanstva velikega pomena ter nakloni Izraelu mnogo usmiljenja Božjega.

Drugi kraj, na kterega se sklieuje prof. dr. Rohling, kar objavlja pred sodnijo, nahaja se v Soharu, v knjigi, judom še veliko svetejši od Talmuda. In ta izdaja Sohara, iz ktere navaja to prof. Rohling, bila je tiskana leta 1880 in to v Przemysl-u na Českem, v ljubi Avstriji.

V Sohar-u, zvezek II. str. 119, a) da so vsi, ki niso judje, brezbožneži in da naj koljejo judje njih deklice na sledeči način:

1. Klanje naj se vrši v navzočnosti prav zanesljivih judov, ker sveta daritev se ne sme opravljati na skrivnem, ampak z azistenco, t. j. da še drugi pomagajo.

2. Pričujoči judje naj molijo še pred klanjem kesanje da postanejo grehov čisti in se očiščeni vdeležé najsvetejše daritve.

3. Predno žrtev zakolje, izgovarja klavec neko molitev, v kteri on obljubi, (in ž njim vsi drugi), da ne bo pred posvetnimi ljudmi in sploh pred nobenim, kteremu je ta sveta reč neznana, nikdar o tem govoril, ne vprašan odgovarjal ter se tudi ne pred nikomur hvalil tega v resnici svetega dela, ki ga hoče zdaj izvršiti.

4. Daritveni nož je klavni nož, kterega morajo 12krat poskusiti, če bi imel morda še kje kako škrbino.

5. Deklici, predno jo zakoljejo, zamaše usta popolnoma, da ne kriči, ampak umrje kakor žival, ki ne dá glasu od sebe.

6. Deklico morajo klati tako, da ji odteče vsa kri in da njeno truplo obledi, kakor mrlič.

7. Ko je deklica zaklana, govori klavec še sklepno molitev ter stori Bogu obljubo, vsak dan, ako bo le mogel, tak dar mu preskrbeti.

To je tiskano l. 1880 v Przemyslu, v Soharu, v tem „svetem“ Soharu, kteri je doživel do l. 1875 270 izdaj. (Posneto po „Oester. Volksfreund“.)

Naj še opomnim, da pravi praška sodnija, ktera je prepovedala razširjati zgoraj navedeni spis Rohlingov: „Meine Antworten an die Rabbiner“, je rada pripoznala, da je ta knjizica po vsem obsegu resnična, a vendar je pripravna delati nemir (se vé, le zavoljo kričanja judov, kteri imajo zdaj povsod prvo besedo) in zato mora biti zasežena.

Šeststoletnica.

Iz Preserja, 31. julija. Sliši se skoraj od vseh krajev, kjer se je Njihovo Veličanstvo memo peljalo, kako da je bilo vse olepšano, samo od našega pozabljenega Preserja se nikjer nič ne čuje, kako da se je pri nas godilo 15. julija, ko so se naš presvitli cesar memo Preserja po železnici peljali. Prosim, naj slavno vredništvo ta mali popis slavnostnega popotovanja našega milega vladarja po južni železnici 15. julija tudi iz Preserja v svoj čislani časopis sprejeti blagovolili, akoravno je že nekaj pozno. Kraj, kjer smo se 15. julija skupaj zbrali, da bi našega presvitlega cesarja vredno pozdravili, je bil v Ribjeku, dobre četrt ure od Preserja. Ta prav pripraven prostor smo prav lepo ozaljšali z maji in z dvema slavolokoma, na kterih so bili izvrstno izdelani napis, s kterimi se je zeló trudil naš učitelj g. J. Marn in naš sedajni vrli občinski odbor. Prišli smo na omenjeni kraj 15. julija zjutraj ob pol šeste ure in sicer g. župnik z ljudstvom s cerkvenimi banderji, župan z občinskim odborom in g. učitelj s šolsko mladino. Posebno lepo je bilo videti šolske deklice, ki so bile belo oblečene

z vencí na glavi; potem je bilo okoli 100 žensk, ki so bile narodno oblečene s pečami na glavi. Ko smo Njihovo Veličanstvo pozdravili, šli smo vsi skupaj na Žalostno goro, kjer je bila slovesna sveta maša z zahvalno pesmijo. V pridigi so gospod župnik nam še enkrat razložili pomen Najvišjega popotovanja našega presvitlega cesarja.

Popoludne ob 5. uri smo se zopet zbrali na omenjenem kraju pričakovaje vrnitev Njihovega Veličanstva v Ljubljano. Posebno lepo je bilo, ko so vsi šolski otroci od učiteljevega stanovanja paroma in z zastavami šli skozi vas Kamnik, prepevaje lepe pesmi v Ribjek, da zopet pozdravijo Njih Veličanstvo. Da je bilo tu vse krasno okinčano, razumi se samo ob sebi.

Po vsem tem začela se je slovesnost za našo šolsko mladino s prav lepimi govori in petjem; posebno všeč je bilo vsakemu deklamovanje, kakoršnega bi od tako malih otrok ne bili lahko pričakovali. — Sploh — vse je bilo veselo, samo nekdanji župan A. P. za to slavnost prav nič vedel ni.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. avgusta.

Avstrijske dežele.

Goriški in istrski deželni zbor se snideta 16. avgusta. Istrskemu zboru ostane Vidulič deželni glavar in dr. Amoroso njegov namestnik. Na Goriškem pa je nekoliko premembe; dr. Tonkli imenovan je sicer tudi zdaj za glavarjevega namestnika, kakor je bil doslej, deželni glavar pa ni več vitez Pajer, ampak grof Coronini. Grof Coronini bil je že prej deželni glavar, pa ker je pod Auerspergovim ministerstvom v državnem zboru hodil svoja pota in ni trobil v Lasserjev rog, popustila ga je vlada in namesto njega za deželnega glavarja izbrala viteza Pajerja, ki je bil eden najzvestejših privržencev nekdanje vstavo-verne stranke. Za toliko čast se je hotel Pajer hvaležnega skazati svojim nekdanjim političnim tovarišem še pod sedanjo vlado, ker je bil edini izmed goriških in istrskih poslancev pristopil klubu zedinjenih levčarjev, ki ga je še le zapustil, ko je Coronini osnoval svoj lastni klub. Menda že takrat ni več mislil še kedaj postati deželni glavar, ker bi sicer ne razumeli, da je mož tako hudo sedanji vladi nasprotoval in tako trdovratno zoper njo glasoval. Sicer pa je bil v državnem zboru silno redka prikazen. Prišel je navadno le takrat, kadar je bilo kako važno glasovanje zoper vlado, ali pa par dni prej, ko se je zborovanje sklenilo in so se izplačale diete. Morda se bo sedaj, ko ni več deželni glavar, bolj marljivo vdeleževal sej državnega zbora.

Iz Črnovc, 30. julija. Nadškof Moraruc je nasvetoval, deželnemu odboru se naroča, da brž, ko pride veselo poročilo o srečnem porodu potomeca, ki se pričakuje iz blagoslovljene zakona prevzvišenega cesarjeviča, izročna na Najvišem mestu v imenu deželnega zbora najtoplejše čestitanje in zagotovilo vdanosti vseh stanov v Bukovini. Nasvet se sprejme z živim odobrenjem. Deželni odbor je sprejel nasvete deželnega in šolskega zavoda in doklade 14 kr. in je pooblastil deželni odbor, da eventualno vzame na posodo 200.000 gl., da preloži dolg, ki ga imajo kmetije pri kreditnih zavodih. Deželni odbor je na dalje privolil 600 gl. nagrade za lesno obrtno šolo v Črnovciah in spoznaje potrebo druge gimnazije z nemškimi poučnim jezikom v Črnovciah je izročil prošnjo tukajšnjega občinskega sveta vladi, da se ná-njo ozira.

Vnanje države.

Belgijsko starešinstvo je odobrilo predlog vlade, ki je zbrisala člen 27. vojaške postave zaradi oproščenja bogoslovcev od vojaške postave, s 35 zoper 27 glasov, in potem

so se posvetovali zaradi povišanja davka na žganje. — Kakor v poslaniški zbornici je tudi tukaj konservativna stranka trdila, pomankljaj je nastal le zaradi nepotrebnih izdaj, vzlásti pri šolstvu, naj se to odpravi, zginilo bo eno.

Predsednik Grevy in njega izpraševalec. Kedar hočejo vladne osebe, ministri ali sicer slavni možje raztrositi med ljudstvo svoje nazore ali misli, najamejo si kakega dopisnika velikih listov in mu prav na tihem (?) povedó svoje nazore o tem ali onem, in tak dopisovalec kakim novinam to naznani svetu kakor velevažno tajno novico, prav tako, kakor pravi pregovor: tebi bom povedal tiho, drugim pa na glas. Tako piše tak korespondent v „Times“ o pogovoru s predsednikom francoske republike, gospodom Grevy-om. Predsednik je rekel namreč korespondentu med drugim, da pojde na grajščino v Jura, drugam potovati nima vzroka, nima volitev niti ne dela propagande za kako stvar. Papežu na pismo še ni odgovoril, a rekel je, da bo to storil v nekaterih dneh. Odgovoril bo, kolikor mu bo moč, kajti on je varuh vstave, na katero je navezan. Duhovščina, rekel je predsednik, je sovražna ljudovladi; nima tedaj prava, pritoževati se, ako se ji vračuje, in vselej je duhovščina, ki napada ljudovlado, naj je tudi odgovor na to poostren. Ko bi papež mogel duhovščino po svoje preurediti, bi ne bilo ničesa ugovarjati. (No, to ni nič novega, cerkev je vselej napadala, kedar je svoje pravice branila, in o vseh časih so bili kristjanje vladi nasprotni, tudi rimski cesarji, ti vzori državne vsemoččnosti, so kristjane imenovali sovražnike države.)

Izvirni dopisi.

Iz Šmarije, 31. julija. (Odgovor na „Narodov“: Kdo ima prav?) „Najnovější dnevnik“ (še! mar li nima imena?) je poročal le, kar je vse ljudstvo na Grosupljem in daljni okolici o ranji obešeni Heleni Mehle govorilo. Posebno poročilo o ti govorici je tudi slavno gosposko nagnilo, po komisiji truplo mrtve preiskati. C. k. komisija je s svojim „parere“ tudi govorici konec storila.

Kar pa je poročevalec „Narodov“ trdil in še trdi, da se je, ne 20, ampak 18 let stara dekle Helena Mehle na Grosupljem obesila, „ker ni smela v Ljubljano cesarja gledat“, ni do zdaj tu nikdo trdil in verjel, ki je pošteno dekle poznal in so mu tukajšnje okoliščine znane. Ako pa poročevalec to veruje, kar trdi, in mu tudi vsi, kolikor jih ga pozna, verujejo, slobodno mu in njim, kakor tudi nam, ki tega ne verujemo.

Iz zbadljivega: „Kdo ima prav“, je tudi razvidno, da je poročevalec sam v zadnjem poročilu nekoliko omenil, kar je moral sam od ljudi slišati, ali pa si je sam izmislil, ker v „Slovenu“ ni tega bral. Kdaj je v „Slovenu“ bral, da ima rane na glavi? Kdo je zatrjeval, da se je zgodil zločin itd.? Poročal je, da le ponavljamo, kar se je na dolgo in široko govorilo. Da je pa ljudstvo imelo razloge toliko govoriti, kar „Narodov“ poročevalec „Slovenu“ podtika, in da ima „Narod“ razloge trditi, da si je pošteno dekle življenje vzelo, „ker ni smela v Ljubljano gledat cesarja“, kdo more za to? Zadnji stavek je le neopravičeno zabavljanje, ker odseva le liberalna (krščanska?) prijaznost do časnikarskega tovariša, ga zdaj tudi ne bom zavračeval.

Iz Pazna, 31. julija. Danes smo končali šolsko leto na gimnaziji. Pismene zrelostne preskušnje so bile že s koncem junija, ustmene pa 18. in 19. t. m. Napravili so jo z odliko Konstantin Constantini iz Pazna, Hub. Filinič iz Cresa in Anton Signori iz Rovinja;

brez odlike Jos. Gojtan iz Lindara in Ivan Hromec iz Kamnika. En osmošolec je reprobiran za eno leto, eden eksternist je odstopil med ustmenim izpraševanjem, drug eksternist pa ni prišel k ustmenemu izpraševanju. Eden (Gojtan) pojde v bogoslovje, drugi bo študiral pravo. — Med tem, ko imate drugi polno ali vsaj dosti dežja, tu v Pazinu in v bližnji okolici imamo sušo, ktera je skoro vsakoletna nadloga tužne Istre; grozdja je vendar dosti in je lepo, kjer so ga žepljali.

Iz Tolminskega, 8. julija.*) (Naše razmere.) Pravi rodoljubi so nekako težkega srca čakali izida letošnjih volitev v naš deželni zbor, ker jim je znano, kako nekteri skrivaj slepo delajo svojo politiko in neprenehoma rujejo med ljudstvom, kakor krt pod zemljo, in je sploh dobro znano, da se to godi pod pokroviteljstvom neke mogočne roke, ktera si prizadeva Slovence na Primorskem popolnoma vničiti. Nekako tiho je bilo vse, dokler ni pomnoženi volilni odbor razglasil kandidatov, ki si jih je bila izbrala večina volilcev sama. Potem pa je rastel čedalje večji vihar, da je tržaško morje pljusalo do skrajne meje dežele pod Triglav v Bovec, in bati se je bilo celó, da ti valovi potegnejo za sabo v morje vse, kar je slovenskega rodoljubja. Pa, hvala Bogu! previdni in pošteni slovenski rodoljubi so stali krepko oklenjeni slovenske lipe, da jih sovragov in njegovih zagrizenih pomagačev poplav ni mogel omamiti in sabo odvesti v pogubljenje.

Volitve so končane, kakor znano, z nepričakovano dobrim vspehom, kakor še nikoli prej ne. Res, da dva poslanca nista povsem srečno izbrana, ker ne umeta dobro, kaj je prava korist naroda, ali pa jima morda ista ni dosti mar; vendar pa se je od njiji nadejati, da se bosta s časom že boljše pripravila in zavzela za narodove težnje, svojo lastno pot opustila in bolj vzajemno in previdno postopala z drugimi rodoljubnimi poslanci.

Ker so slovenski časopisi o naših volitvah omenjali, da si pri nas nasproti stojite dve narodni stranki, treba nekoliko pojasniti, kakošni prav za prav ste ti stranki. — Zmagajoča stranka je prava poštena narodna stranka, ktere voditelj je naš velecenjeni, pogumni in za slovenski narod sploh mnogo zašluženi boritelj dr. Josip Tonkli. Ta stranka dela očitno po geslu: „Vse za vero, dom in cesarja“: zato pa je in bo vedno krepkejša in zmagovalna.

Druga, nasprotna stranka, je „stranka kandidatov in njih odvisnih komparov“. Njen um razsvetljuje in vodi tržaška visoka sveča, ktero je bil dobro naslikal nek list. Ta stranka dela za gmotno korist, kakor Ezav, ko je bil dal prvenstvo za lečji sok. Njeno delovanje za slovenski narod se po pravici sme primerjati dolovanju istega, ki si hoče navidezno dobro, gmotno preskrbljenje v ječi; kajti v dosego malenkostnih podpor pomaga ona našemu narodu svobodo kratiti in ga v sužnost izdajati. Njeni poglavitni gnjezdi ste Sežana in Tolmin, nje glasilo pa „Edinost“, ktera se nekako velikodušno — zoperno izraža o narodni stranki in sosebnosti o njenem prvoboritelji.

Kakor stranka kandidatov, taji tudi njeno glasilo svoja očitna dejanja. Dobro je znano, kako in s kakim namenom se je govorilo, da je boljše in potrebno z nekim visokim gospodom držati, ker le on nam more pomagati in nas podpirati, vendar „Edinosti“ se je zdelo potrebno seči zanj po kostanj v ogenj, in na-

*) Po naključju zakasnjeno.

ročila si je iz Boveca potrdilo, da isti visoki gospod ni kandidiral. Zakaj toliko skrbi? — Tudi je sploh znano, kako se je hotelo spraviti g. Gorjupa v deželni zbor namesto Tonklia, ter se je zanj s tem agitovalo, da bode prepustil deželi na leto onih 1200 gold., ki jih dobivajo odborniki; vendar je bilo v „Edinosti“ brati, da Devetakov zet ne kandidira.

Brez vspeha je stranka kandidatov z vso silo spodkopal dr. Tonklia in njegovo stranko in mu znikala vse do zdaj pridobljene zasluge za slovenski narod, ter celo raznašala, da ni največ on pripomogel k dobljenim podporam za ceste, ampak neka zloglasna pručica. Naj je pa pridobil te podpore ta ali oni, naše slovensko ljudstvo ni več tako neumno, da bi se dalo s takimi malenkostmi slepiti, ki so le vaba, da bi se jih na trnk ali mrežo vlovilo in v sužnosti imelo, — med tem, ko se v zadevah, ki so mnogo važnejše, da, celó pogoj našega obstanka, z največjo prekanjenostjo le v naše pogubljenje dela. Pustimo, da se nam našega jezika nezmožni in nesočutni vradniki pošiljajo; nezašlišano pa je, da se z nami šalijo v zadevah, ki so dolžnost in korist države, in v kterih bi nas morala resno podpirati. Ni li kmetijstvo prvi pogoj in zdravje, največje bogastvo našega življenja? In nima li dunajska vlada najboljšo volje to dvoje povsod z največjo skrbjo podpirati? Od drugod pa se nam pošiljajo Baldini, Tamari, e tutti quanti, ki niti stavka slovenščine ne znajo, pa bi vendar imeli naše slovensko ljudstvo z razumljivimi navodi k umnemu kmetovalstvu napeljavati in v bolezni izpraševati, da bi jim zapisovali primerna zdravila. Koliko razuma more po tem takem imeti, kdor še kaj zaupa!

Ti ljudje ne vedo dr. Tonkliju drugega očitati, nego da se vsiljuje, da ga „Soča“ preneumno hvali in povzdiguje ter da je pri poslednjih volitvah on sam kandidate izbiral in vsiljeval. Radi verjamemo, da so dr. Tonklieva poštena in vzvišena dejanja njegovim in narodovim nasprotnikom silno zoperna, ter da bi ga v dosego nakan radi in morali uničiti, kar pa slovenski zavedneži niso in ne bodo pristili. S takimi razlogi, kot so oni dr. Tonkliju, se lahko očita vsakemu za domovino s pravo gorečnostjo in hrabrostjo delajočemu rodoljubu, da se vsiljuje, ker vsak pogumen vojskovodja brez strahu pred sovražnikovim smrtnim orožjem stopa na čelu svojih boriteljev, komur je le za svojo kožo mar, se pa podtika in tihotapi, a pri proslavljenji hoče navadno prvi biti. Pravijo, da „Soča“ dr. Tonklia preveč hvali. Da! to bi bilo všeč njegovim nasprotnikom, da bi nobeden ne razkrival in pobijal njih neresničnega grdenja in ne razkrival njih samopridnih, Slovencev pogubljenih nakan. Tudi očitajo, da se dr. Tonkli ni z veljavnimi možmi posvetoval zaradi kandidatov. On tega ni storil, ker je zadosti skušen in previden; ako bi bil on istim domišljavim možem pisal ali ž njimi govoril, naj sodelujejo, bi mu bili tem bolj gotovo hrbet obrnili in mu očitali hinavščino in predrznost, da si upa njim v to prigovarjati. Sicer bi pa dr. Tonkli izgubil tudi zaupanje Slovencev, ako bi se s takimi možmi pajdašil.

Domače novice.

(*Jour-fixe* „Sokola“) bode prihodnje soboto 4. t. m. v gostilni „Zum Südbahnhof“ (prej „Zum Mohren“). Začetek ob 1/2 9. uri zvečer. — Ta gostilna prešla je sedaj v vrle roke poprejšnjega gostilničarja hotela „Zur

Stadt Wien“ v Ljubljani, g. F. Kodrič-a, kteri je bil zeló priljubljen zaradi poštene postrežbe.

(*Novi lični slovenski napisi*) po Latermanovem drevoredu in po vrtu pod „Turnom“ zbadajo naše nemškutarje, še huje pa naše nemškutarce v okó. Oni dan — v nedeljo — je pisatelj teh vrstie slišal na svoje uho ta dvogovor, nemški, se vé da: Frajlica: „Oh, za kaj so nek ti napisi tukaj v nerazumljivem novem jeziku?“ — Gospodič: „Jaz ne vem.“ — Druga frajlica: „Bodo najbrž samo za tiste Slovence in pa — pse!“ Na ta dovtip (?) bil je splošen smeh in glasno gratuliranje gospici za njeno duhovitost.

(*Ljubljanski veteranci*) imeli so v nedeljo v gostilnici pri „Bierhalle“ občni zbor, pri kterem ni šlo vse gladko, ampak zeló burno. Nekteri so zaduhali nekake „diference“.

(*Kdo ima prav?*) „Poročali smo, da se je deklica H. M. na Grosupljem obesila, ker ni smela v Ljubljano cesarja gledat. Najnovejši naš dnevnik je temu oporekal ter zatrjeval, da se je zgodil zločin in vedel je celó, da ja bila deklica poprej ubita itd. Sodniška komisija je izjavila: Aus dem Befunde ist mit Sicherheit zu schliessen, dass der Tod durch Gewaltthätigkeit nicht eingetreten ist. Bode li ta sodniški „parere“ zadostoval, ni gotovo, kajti nekje so v svojih trditvah tako vstrajni, da brž ko ne tega niti na znanje vzeli ne bodo.“ Tako „Slov. Narod“ v štev. 172 od 30. p. m.

Kdo išče prepira? Odgovarjamo „Narodovemu“ prašanju s prašanjem: Res, ne le neprijazno, ampak popolno zvičajno je postopanje starejšega našega dnevnika! Dobili smo o tem tri pisma od raznih strani. Poročali smo v kratkem le to, kar so vsi trije dopisi enoglasno zatrjevali, ter mislimo, da po vsi pravici. Le čudno se nam zdi, kako da je ogleda dopustil truplo obešene pokopati, zlasti če sam zdravnik ni, brez naznanila e. k. pravdnistvu. Saj navadno se trupla ponesrečnih brez vradnega ogledovanja ne pokopavajo, ker mnogokrat je zločinstvo zraven. Med drugimi vzroki je gotovo tudi ta, da je navadno ogledovanje mrliča zapovedano. Se je li to vse godilo ali ne, se vé, da ne vemo; zatrjujemo pa, da bilo je popolnoma prav, da se je po taki govoric med ljudstvom truplo ponesrečene izkopaló in pregledalo, sicer bi se bilo lahko čez deset let govorilo, kar se je zdaj, in domačim, že tako vžalenim, se to saj ne more privoščiti. Tedaj, kaj hudega je storil najnovejši dnevnik (kako milostljivo, naj bi kaj drugega ne bilo! Vredn.), da je po dopisih javno govorico naznanil?

Vsa „perfidnost“ „Narodova“ se pa kaže v zadnjem stavku: „Bode li ta sodniški itd.“ Kdo pa je izid preiskave najprej naznanil? Nemudoma smo ga že v sabotnem listu naznanili; res da ne nemškega „parere“, ker ta nam ni bil na razpolaganje, ampak kakor nam je došel: C. kr. komisija je izrekla, da nesrečnici se druga ptuja sila ni zgodila, tedaj tudi zločinstvo ne, kar se umé potem takem samo po sebi. Tedaj vrnemo „Slov. Nar.“, kakor je naprošen posodil: Da, res je nekje vstrajnost v lastnih trditvah, da tudi resnice na znanje ne vzamejo; pa kje? naj odgovarjajo čitatelji. „Slovenec“ pa bode tudi zanaprej, kakor je do zdaj, vsako zmoto rad popravil, ker gré mu za resnico, ne za svojeglavne, domišljene trditve. Sicer pa sodniška komisija ni razsodila, da se je dekle samo obesilo, in sicer

zato obesilo, ker ni smelo iti v Ljubljano cesarja gledat. (Glej dopis iz Šmarije.)

(*Služba kancelista*) pri e. k. finančni prokuraturi v Ljubljani v XI. redu je razpisana do 10. septembra. Prosilci morajo zmožni biti obeh deželnih jezikov.

Razne reči.

— Za altar in popravo zvonikove strehe v Šrebeljah na Tolminskem podarili so cesar 300 gld.

— Iz Svetega pri Komnu se „Edinosti“ piše: Avgustin Abram, devetletni deček, v družbi dveh družih iz Svetega pri Komnu, pasli so 20. t. m. živino na polji blizo jame „Obsrijanovič“. Sklenili so iti v jamo po golobja gnjezda in v ta namen pošljeta najmlajega, ter ga od zgoraj za roke držita. Ker je pa to nevarno delo dolgo trajalo, utrudita se ona dva in spustita dečka, ki je po skalovji 23 metrov globoko padel. Ona dva se pa tako ustrašita, da pobegneta in skleneta, tega prigodka nobenemu ne povedati. Ko stariši vidijo, da njih sina ni domu, ga iščejo, ali zastonj. Drugi dan je po naključbi neki L. Pipan prav blizo jame neko trnje trgjal in v jamo metal; kar sliši klicanje in stok, ter vprašanje: „ste li vi, oče?“ Na to se Pipan prestraši, misleč, da je njegov sin ter odgovori: „si li ti, Janez?“ Dečko se dá spoznati po imenu, in Pipan na to pozove roditelje in druge, ki so prišli ter po dolgih vrveh spustili v jamo nekega pogumnega mladenča, po imenu Jožefa Maliča, ki je spravi nesrečnega na prosto. Dečko je bil jako poškodovan, eno roko je imel zlomljeno, in po vsem životu, posebno pa na glavi, je bil močno potolčen.

— Mil. škof v Št. Politu, vis. čast. g. dr. Binder, ki ga je bil pretekle dni mrtvoud zadel, se počuti boljše ter se je že v svoje stanovanje povrnil.

— Ilustrované dějiny literatury všeobecné, spisuje V. Petrů, zalaga V. Steinhäuser v Pilznu, dospelo so že v II. delu do 27. zvezka ali sešitka, ki stane 45 kr., in nadaljuje književnost anglesko v tretji dobi. Opisujejo se v njem, razum Miltona, n. pr. John Dryden, N. Lee, Josef Addison, J. Gay, Jonathan Swift, S. Johnson, Oliwer Goldsmith, Edvard Young, Butler Sheridan itd. Addison, Swift pa Goldsmith se kaže tudi v podobah. Mikavno je čitati, koliko je iz pisateljev anglikanskih prešlo že v slovstvo slovansko, vzlasi v češko, ktero naj bi pač posnemali skoro drugi manjši rodovi slovanski.

— Linzer theologische Quartalschrift. (Konec.) XIV. Kirchliche Zeitläufe. Von Professor Dr. Scheicher. — XV. Kurze Fragen und Mittheilungen: 1) Erhöhung dreier Feste von Ordensstiftern ad ritum duplicem majorem. 2) Werke des hl. Bonaventura. 3) Ueber Gebetbücher. 4) Nachmittägige Trauungen. 5) Die hl. Theresia über das Gebet für Priester. 6) Der Personalstand des Collegiums de propaganda fide in Rom. 7) Die Custodie des Franziskaner Ordens vom hl. Lande. 8) Statistik der katholischen Kirche im britischen Reiche und in den Vereinigten Staaten. 9) Statistik des französischen Weltklerus. 10) Der Gebrauch des Gases über dem Altare verboten. 11) Patronatsbauten. 12) Befreiung von Gebühren-Aequivalenten. 12) Fällt der Genuss eines Grundstückes in einer anderen Pfarre unter den §. 21 des Gesetzes vom 7. Mai 1874? 14) Entscheidungen bezüglich des Münzfusses älterer Stiftungen. 15) Errichtung von Friedhöfen. 16) Eine Predigt- und Religionslehrerstiftung ist durch die gegenwärtigen Gesetze nicht unfüllbar geworden. 17) Telegrafische Mittheilungen an das Ordinariat. 18) Niederlassung einer Frauencongregation in Oesterreich. 19) Oesterreichische Staatsbürgerschaft für Mitglieder von Frauen-Orden. 20) Aufnahme von Ausländern in den österreichischen Säkular- und Regularklerus. 21) Zur Eintragung kirchlicher Liegenschaften in die neuen Grundbücher. 22) Stempelgebühr bei saldirten Rechnungen. 23) Veräusserung der Kirchen-

güter betreffend. 24) Räumliche Anordnung der Apostelkreuze. 25) Den Blasius-Segen betreffend. 26) Ehetrennung wegen eines sehr zweifelhaften Consensus. 27) Dürfen geistliche Personen, insbesondere Priester, die Leiche eines Priesters oder Bischofes tragen? 28) Ein katholischer Professor von einer protestantischen Universität ausgezeichnet. 29) Eine Verordnung der oberösterreich. Statthalterei gegen den Kinderbettel, Mitwirkung schulpflichtiger Kinder an Tanzunterhaltungen u. s. w. 30) Ein schönes Chronogramm. 31) Fettflecken aus Missale, Brevieren u. s. w. zu entfernen. 32) Berechtigung der politischen Bezirksbehörde zur Bestätigung der Zullässigkeit der Verehelichung wehrpflichtiger Personen. 33) Ueber das Lebensjahr, bis zu welchem die Wehrpflicht ein Eheverbot bildet. 34) Umgestaltung des III. Ordens des hl. Franziskus. 35) Ablas für die Recitation eines schönen Gebetes vor der hl. Messe. 36) Frühjahr-Pfarreconcurs in Linz. 37) Inhaltsverzeichnis von Broschüren und Zeitschriften. — XVI. Nachruf an † Dech. Höllrigl, † Dech. Grübel u. † Chorh. Schiehl. — Prenumerations-Bedingnisse: Von dieser Zeitschrift erscheint vierteljährig ein Heft von 8—9 Druckbogen in Octav. Das gegenwärtige III. Heft ist 15½ Bogen stark. Die Ausgabe geschieht am 15. Jänner, 15. April, 15. Juli und 15. Oktober. Man pränumerirt auf die Quartalschrift am einfachsten mit Postanweisung unter der Adresse: „An die Redaction der Quartalschrift in Linz, Harachstrasse Nr. 9.“ Die Redaction ist zugleich Administration und Expedition der Quartalschrift. Auch die Postämter des Auslandes und alle Buchhandlungen nehmen Bestellungen an. Der Preis für den Jahrgang ist mit directer Zusendung durch die Post von Seite der Redaction an den Herrn Abnehmer 3 fl. 50 kr. ö. W. — 7 Mark oder 8 Fr. 75 Cent. Auch im Wege des Buchhandels kostet die Zeitschrift 3 fl. 50 kr. Pränumerationen werden auch unter dem Jahre angenommen.

— **Potres v Ischiji.** O strašni nesreči se sedaj zvedó naslednje podrobnosti: V soboto zvečer ob 9¼ se je trikrat zemlja potresla, prvi sunek je bil strahovite sile. Ko se je zemlja stresla, vzdignil se je prah, ki je vse zakril. Grozen strah je omamil vse ljudi. Ljudje, ki so živi ostali, prižgali so luči in so hiteli proti morju, kjer so vstopili v čolne. Kar pripovedujejo ostali ljudje, je grozno in spominja na razdejanje Pompeja. Casamicciola kaže strašen pogled. Hiše so vse razrušene. Po cestah leže mrliči in ranjeni kakor po bojišči. Veliko ljudi je prišlo ob pamet in begajo med razvalinami. Še zmirom se sliši stok in zdihovanje ranjenih pod razvalinami. Ko so prišli na pomagaj, tresli so se ostali po vsem životu; več obitelj je čisto vničeni, med njimi več imenitnih iz Rima in Napolja. Vojašnica, kjer so bili karabineri, se je posula; vsi vojaki so mrtvi. V bolnišnici „Misericordia“ je pokopanih pod razvalinami štiri sestre in 28 otrok. Grška obitelj Psinski je rešena, stanovala je v hotelu „Villaverde“, a zgubila je vse svoje premoženje v denarjih in drugih dragotinah. Casamicciola je imelo brez topličarjev 4217 stanovalecev, mrtvih je 2500—3000; Laccoameno je imelo 1761 ljudi, tam je mrtvih okoli 1000; Serrara Fontana je imela 1972 ljudi, tam je mrtvih 200. Sedaj celó govore o 4000 mrtvih. V Napolj so pripeljali dosedaj 500 ranjenih. Iz Rima in od drugod so šli vojaki zemljomerci tje. Vojaške in civilne oblasti z ljudstvom vred storé za nesrečne kar morejo. Kakor se čuje, čuli so že ob dnevih, ki so bili pred potresom, podzemeljsko bobnenje in iz vodnjakov je zginila voda. To vselej potres napoveduje, a ljudje se niso dosti zmenili za to, bali so se, da bi jih ne pustili vsi topličarji in potovalci. Vsa Italija strmi nad strašno nesrečo, in povsod v deželi nabirajo za nesrečne ljudi, kar jih je še živih v Ischiji.

— **Kolera v Egiptu.** Iz Kahire 31. julija. V zadnjih 24. urah — do ponedeljka zjutraj je umrlo v Kahiri 330 ljudi, od teh 36 v Bulaku. — 1100 ljudi se je preselilo iz Bu-

laka v Turrah; 900 begunov so odpeljali v Barrage, hiše v Bulaku požigajo. Po mestnih ulicah zažigajo smolnate stvari zaradi razsmračenja in požigajo smeti in nesnago, da bi bolezen vstavili. (Kedar o hišah slišimo, ne smemo misliti na take hiše, kakoršne so po naših mestih in selih, razen palač so hiše navadnih ljudi iz slame in ila. — Lahko je misliti, koliko nesnage se nakupiči po takih kočah, ni čuda, da se bolezen tako naglo razširja). Mrjo tudi angleški vojaki, vendar bolezen še ni splošna med njimi.

Poslano.

Kako „Wochenblatt“ ali ljubljanski butelj laže ali pa šteti ne zna, priča to, da v svojem zadnjem listu pravi, da je „Turnverein“ in „Sokol“ v enakem številu nastopil. No, mi le toliko rečemo, da je 68 ali 137 jako velik razloček in „turnarji“ niso nikdar in ne bodo nikdar v tacem številu nastopili, kakor je to pot „Sokol“ nastopil, in ker tudi nekaj „Sokolu“ predbaciva, da je zamudil pred cesarjem živio klicati in zastavo povezniti, naj bode pisatelj teh vrst preverjen, da „Sokol“ dobro ve, kaj ima učiniti in mu nista ne „Turnverein“, še manj pa butelj merodajna s svojim ravnanjem in svojo kritiko. „Sokol“ je popolnoma uniformirano društvo in je imel poprej kakor pozneje priliko Njih Veličanstvo našega presvitlega cesarja dostikrat pozdravljati, toraj je pri defileji stopal, kakor mora tako društvo stopati. Ali so meščanske garde, veterani, požarne brambe itd. drugače stopale? Gotovo ne, ker kdor ve, kaj se pravi defilirati, bode moral to potrditi.

Se ve, da „turnarji“ delajo, kar hočejo, saj oni niso popolnoma uniformirani, ker se črnimi hlačami nistem turnarjev še videl nikjer kakor tukaj, ako sem jih ravno v Nemčiji in po našem cesarstvu prav mnogo videl, povsod so imeli enake hlače iz „turnarske“ robe, toraj so naši „schmucken Turner“ — kakor neopirji na pol, za kak pogreb bi se morebiti še spodobilo s črnimi hlačami priti, ali pri taki priliki se jako čudno vidi, če kako društvo ni v popolni svoji opravi.

„Wochenblatt“ tudi poroča, da so društva cesarja z zastavami spremila pri njegovem odhodu. Res je to, toda kje so pa bili oni „turnarji“, ki niso zamudili svoj „Gut heil“ pri defileji s svojo zeleno turško zastavo? Mislimo, da je to druga zamuda, da se to niti ne spodobí, ako se kako društvo vdeleži, naj se vdeleži pri vseh točkah. Ali so morebiti bili že tako vtrujeni od par korakov, ali se je število, ktero je bilo vsaki nastop vidno manjše, že tako skrčilo, da se niso mogli vdeležiti? O tem pač butelj molči, akoravno ponosno pravi, da so cesarja društva spremila in se poslovila od njega. Narodna društva so svojo čast od početka do konca prav dostojno rešila, potem naj butelj piše, kar hoče; lagati pa mora, da ne zaostane svojim židovskim kolegom predaleč zadej. Sicer nam je pa najljubše, ako nas za vselej čisto na miru pustí, ker ne štejemo si v čast, v tacih listih omenjeni ali kritikovani biti.

Sokolovec v imenu njih več.

Telegrami „Slovenca“.

Casamicciola 1. avg. Kralj je došel zjutraj sem. Včeraj so pod šuto našli še dva živa.

London 1. avg. V spodnji zbornici izrekel je vojni minister, da je zdravje

vojne v Egiptu dobro in kolera manj huda. V Kairi je tudi že boljše upanje.

Smirna 1. avg. V bolnišnici sta med Egipčani dva sumljivo zbolela, eden je umrl.

Kairo 1. avg. V 24 urah do včeraj zjutraj je med angleškimi vojaki umrlo jih za kolero 9, v Aleksandriji 2, po drugih krajih, izvzemši Kairo, je 321 mrtvih.

Umrlí so:

28. julija. Štefanija Kunst, čevljarjeva hči, 8 mesecev, gosposke ulice št. 3, katár v želodeci.

29. julija. Vincenc Pengal, v sirotišči, 11½ let, Poljanska cesta št. 38, otrpnjenje v možganih.

Eksekutivne dražbe.

2. avgusta. 1. e. džb. pos. Jurij Janežič iz Višnje Gore, 851 gl. Zatičina. — 1. e. džb. pos. Janez Stepic iz Spodnjega Brezovega, 1365 gl. Zatičina. — 1. e. džb. Franc Hočevar iz Gabrovšice št. 5, 1479 gl. Zatičina.

3. avgusta. 3. e. džb. pos. Jakob Puhar iz Kranja. Kranj. — 1. e. džb. pos. Helena Vrenk iz Zagorja, 11.630 gl. Litiya. — 1. e. džb. pos. Matija Hribar iz Salkove vasi, 2038 gl. Radovljica. — 1. e. džb. pos. Valentin Pire iz Zg. Domžal. Kamnik. — Relicijacija pos. Marjete Kapelj iz Nove Hrušice, 49 gl. 76 kr. Postojna.

4. avgusta. 1. e. džb. pos. Jernej Fabianič iz Velikega Mraševa, 723 gl. Krško. — 1. e. džb. pos. Janez Bajuk iz Metlike, 2650 gl. Metlika. — 1. e. džb. Marija Tomšič iz Podgrada, 350 gl. Ljubljana. — 3. e. džb. pos. Martin Simonič iz Vidovine. Metlika. — 3. e. džb. pos. Peter Sajatavec iz Metlike, 172 gl. 65 kr. Metlika. — 2. in 3. e. džb. Anton Šuklje iz Vušnovic. Metlika.

Dunajska borza.

30. julija.

Papirna renta po 100 gl.	78 gl. 85 kr.
Sreberna „	79 „ 55 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 35 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 50 „
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 80 „
„ „ 4%	88 „ 55 „
„ papirna renta 5%	87 „ 05 „
Kreditne akcije	160 gl. 293 „ 20 „
Akije anglo-avstr. banke	120 gl. 108 „ 50 „
„ avstr.-ogerske banke	838 „ — „
„ Länderbanke	112 „ — „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	646 „ — „
„ državne železnice	316 „ 75 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	221 „ 30 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	107 „ 80 „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 120 „ 25 „
4% „ „ 1860	500 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 170 „ — „
„ „ 1864	50 „ 169 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 172 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ 50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	103 „ — „
London	119 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 66 „
Francoski napoleon.	9 „ 50 „
Nemške marke	58 „ 45 „

(4)

Najboljši
papir za cigarette

je

LE HOUBLON

(Francoski izdelek.)

Pred ponarejenjem se svari.

Jedino prav je ta papir, ako je na vsakem papirji vtisnjeno ime **LE HOUBLON** in ima vsak karton spodaj stoječo varstveno marko.

Cawley & Henry

Propriété du Brevet

Cawley & Henry, alléinige Fabrikanten, PARIS

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.